

dæn og zink) og bestemmelse af jordens organiske stof. Hvert kapitel indledes med en definition af principperne for den jordbundsegenskab eller det jordbundselement som ønskes analyseret. Kap. 13–17 gennemgår teori og metode i forbindelse med den praktiske brug af de mest almindelige instrumenter til analyse af jord herunder de, der anvendes ved de her i bogen gennemgåede analyser. Det drejer sig om spektrofotometri, kolometri, flammefotometri, infrarød spektroskopi røntgen-diffraktions-analyse og differential-termisk-analyse. Bogen henvender sig til forskere og studerende, som ønsker en samlet og overskuelig tilgang til de nyeste og videnskabeligt accepterede metoder ved indsamling, behandling og analyse af prøver af jord og planter.

Bjarne Holm Jakobsen

J. Schultz: The Ecozones of the World – the Ecological divisions of the Geosphere. Springer, Berlin, 1995. x, 449 s., ill., 24 cm. DEM 128,-.

Bogen er skrevet af en geograf med dennes mulighed for at formidle en helhedspræget geografisk præsentation af økosystemforskningen med anerkendelse af både de geovidenskabelige og biovidenskabelige tilgange til temaet. Bogen sigter mod at supplere litteraturen på området, som oftest præges af et botanisk økologiske koncept, med en bredere naturhistorisk tilgang, hvor bl.a. naturgeografiske elementer spiller en større rolle, så som klimatiske, hydrologiske, jordbundsmæssige og geomorfologiske forhold. De geozonale økosystemer behandles på baggrund af kvantitative karakteristika baseret på veletableret terminologi og ensartede, dokumenterede data, for at erkendelsen af enkelte økosystemers særpræg kan fastholdes i kvantitative forskelle til andre systemer. Bogens indledes med en introduktion til grundlæggende terminologi og kvantitativ økosystemanalyse. Derefter er ni geozonale økosystemer identificerede og beskrevet, herunder udbredelse, klima, geomorfologi og hydrologi, jordbundsforhold, flora og fauna samt arealanvendelse. Den systematiske gennemgang af hver af de ni geozoner indeholdende ensartet angivne oplysninger om økosystemforhold, tillader en umiddelbar sammenligning og vurdering af, på hvilken måde f.eks. jordbundstyper, hydrologiske regimer, vækstsæson, næringsstofcirkulation m.m. varierer zonerne imellem. Bogen giver et meget fin samlet fremstilling – karakteristisk og forklaring – på de væsentligste geozonale økosystemer, disses dynamik og interaktionen zonerne imellem. Bogens koncept er med omhu baseret på først at definere og præsentere den metode, der anvendes ved ind-

delingen i geozoner. Dette omfatter bl.a. en veldokumenteret og detaljeret gennemgang af anvendte kvantitative begreber vedrørende energiforhold, relief, vandbalance, jordbundsprocesser og den hertil knyttede næringsstofcirkulation, planteformationer og primærproduktion, heterotrofe organismers sekundære produktion og effektiviteten ved strømmen af stof og energi gennem økosystemerne. Med dette som udgangspunkt gennemgås de geozonale zoner. Bogen opnår ved sin opbygning, uden unødvendige faglige barrierer, at være tilgængelig både for den vigtigste målgruppe, universitetsstuderende i faget geografi, og for studerende og interesserede inden for øvrige naturvidenskabelige fag, og for læsere, som ønsker at forberede sig grundigt på en rejse til en ny og fjern del af kloden.

Bjarne Holm Jakobsen

Biodiversity and Savanna Ecosystem Processes. Solbrig, O.T., Medina, E. & Silva, J.F., eds. Ecological Studies 121. Springer, Berlin 1996. x, 233 s., ill., 24 cm. DEM 118,-.

Denne bog er nr. 121 i den kendte 'Ecological Studies' serie. Den har 13 kapitler, alle baseret på bidrag til en konference, 'The Role of Biodiversity in the Function of Savanna Ecosystems', Brasilia, maj 1993. Bidragyderne er overvejende fra Sydamerika og USA -afspejlet i valg af empiriske eksempler. Hovedsigtet er, jf. titlen, at bidrage til besvarelse af spørgsmålet om savanners biodiversitet influerer på deres økologiske funktion. Ikke overraskende er svaret bekræftende, men de konstaterede sammenhænge er generelt langt fra simple. Savanner med høj biodiversitet er således ikke nødvendigvis mere produktive eller stabile end savanner med mindre diversitet. Det afsluttende kapitel udvikler flere forslag til empiriske test af en række hypoteser om sammenhænge mellem biodiversitet og savanners funktion, og der lægges op til sammenlignende studier mellem savanner i forskellige verdensdele. Flere af bogens afsnit indeholder mere generelle bidrag til forståelsen af savanne-økosystemers økologiske funktion, uden særlig skelen til biodiversitetens betydning. Det gennemgående synspunkt er, at fire faktorer er afgørende: Plantetilgængeligt vand og næringsstoffer, brandregimet samt græsningstrykket, med de to førstnævnte som de væsentligste. Konferencen og bogen indgår i to større savanneforskningsprojekter, begge med sigte på at undersøge, hvorledes den hastige transformation af savanneområder til græsgange for kommerciel kvægavl (især i Sydamerika) og opdyrkningsformål påvirker produktivitet